

Janar Filippov

Minu õpetaja, koolis kõige parem ta...

Veidi üle 20 aasta tagasi läks väike siinkirjutaja teise klassi. Lugemine, kirju tamine ja korrutustabel olid selged, aga koduste jaoks kaalus need üles üks puudujääk. Ma nimelt ei osanud sulepead õigesti käes hoida. Küll prooviti hea, küll kurjaga. Isegi kavalusega prooviti. Ei mõjunud. Armas vanaema, eluaegne pedagoog, hoiatas koguni, et kui ma sulepead käes hoidma ei õpi, lööb mõni õpetaja mul kaardikepiga sõrmed katki. Ma ei uskunud. Õpetajad tundusid nõnda targad ja head. Neilt mingit vägivalda oodata näis võimatu. Kuigi ega ma siis teadnud, mis asi see vägivald on... Nagu ma ei teadnud ka, et antiik- ja keskajal ja koguni 20. sajandi algul oli kepinuhtlus koolis igapäevane.

Agas mis me pimedast keskajast räägime, kui tänagi kostab signaale, et koolides on kord käest ära, sest (!!!) enam ei tohi lapsi peksa. Sa kurivaim, tahaks selle peale hüüda, nagu lapsi peksta armastanud köstrihärä Tootsile. Tõesti jama – kui õpilast ei tohi lüüa või pilgata, siis võib tal ju tekkida arvamus, et probleeme saab lahendada ka teisiti kui vägivaldaga! No jah...

Kaks nädalat tagasi kirjutas hea kolleeg homfoobsest matemaatikaõpetajast. Too on oma õppeaine ekspert, kuid tema suhtlemisoskus on täppisteadmistega pöördvõrdelises seoses. Täna sees lehes jutustan selle õpetaja elu pöörasemast episoodist. Mitte et asjaosaliste vanu haavu verele kiskuda, vaid et eriti jõhkra näite varal mõista anda, mis pinnavorm sobib meie haridusmaastiku iseloomustamiseks. Soo, kallid sõbrad, täis ohtlikke mülkaid ja udu.

See õpetaja tappis täpselt 15 aastat tagasi kaks noort inimest, sest läks hulluks ja kujutas ette, et need tahavad talle halba. Pärast kolme aastat vaimuhaiglaravi ja nii-öelda paranemist jätkas mees tööd armastatud erialal. Mis te kostate, kallid lapsevanemad?

Usun, et mehe kooli tööle võtnud ja laste ligi lasknud ametnikud ei olnud tema minevikust teadlikud. Pole ju kellelegi ohu märke otsaette kirjutatud. Paraku ei luba kehtiv seadus koolijuhtidel õpetaja

tausta uurida. Õpetajakandidaat ei ole ka kohustatud enda kohta üksikasju, nagu mõrvasüü või vaimuhaigus, avaldama. Piisab haridustõendist. Õpetaja (kuritegelik) minevik ei oma mingit tähtsust.

Veel hullem on aga, et jätkuvalt valitseb olukord, mis paneb küsima: miks üldse tahab normaalne inimene õpetajana töötada? Missioonitunne, mis viib haritud noore kooli tööle, ei kesta igavesti. Kes ei lahku, kaotab kvaliteedis. Õpilaste silmis populaarsust võita suudavad ennekõike need naisõpetajad, kes ei tee õpetajatööd palga pärast ehk kes on niigi heal järjel. Nemat ei stressa, neil on aega ja tahtmist ka väljaspool tunde huvitavaid ülesandeid ja tegevusi välja mõelda. Aga meespedagoogid? Osa neist ei kavatsegi kauaks kooli jääda, neil on lihtne olla popp. Teised haigestuvad kinnisideesse, et peavad saama direktoriks. See viib mõne kibestumiseni, tekitab viinavea, hoolimatuse enda ja õpilaste suhtes... Ole ise kõrgharidusega mees – mine vabatahtlikult võitlusse mõirgava teismeliste hordiga, aita neil aru saada, mis on õige, mis vale, veena neid matemaatika või keemia õppimise vajalikkuses, ole mõnele isa eest ja... vaevatasuks viis tuhat krooni kuus!

See, et riik peab pingutama, et õpetaja amet jälle ausse tõsta, on juba vana jutt. Ent ikka kehtib olukord, kus mehed, eriti reaalinete spetsid, võetakse koolides avasüli vastu, sest hea, kui üldse keegi tahab tulla... Selliste õpetajate suhtlemis-, hügieeni- või veel hullemad probleemid jäetakse viimase võimaluseni kahe silma vahele.

Selleks, et õpetajad, kes on ju enamasti targad ja toredad inimesed, ei tungleks ainult erakoolide uste taga, tuleb riigil teha paar kulukat otsust. Ent kas riigil jätkuks siis raha, et maksta kinni igasuguste Reinude ja Reetade öised pummeldamised... vabandust, "valijatega kohtumised"?

Ah jaa... kui tulla tagasi loo alguse juurde, siis pastakas seisab tänagi käes pisut teistmoodi kui teistel, aga... kirjutamist pole see seganud.